СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 111. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 12. мая, 1923.

VOL. XXXI. No. 111. Jersey City, N. J., Saturday, May 12, 1923. THREE CENTS

ГАРДИНГ ВІДКЛАДАЄ КАМПАНІЮ НА ОСІНЬ

ВАШІНҐТОН, 10. мая. — Президент Гардинг збирається на довщу подорож до Аляски, звідки вертаючи, не поїде в західні стейти на кампанію за приступленнем Америки до світового суду при Лізі Народів, як се було пляновано давнійще, але на Панамський канал та Порто Ріко.

Свою агітаційну подорож відбуде аж в осени. Порішенне принято на засіданню провідників републиканської партії в Вашінґтоні.

НОВИЙ ГОЛОВА КОРАБЕЛЬНОЇ РАДИ

ВАШІНҐТОН, 10. мая. — На місце уступившого недавно Алберта Ласкера іменовано головою Федеральної Корабельної Ради Едварда П. Фарлея. Новий голова має широкий досвід в перевозових справах.

Корабельна Рада заряджує невоенними кораблями федерального уряду.

УРЯД ДИВИТЬСЯ ОПТИМІСТИЧНО НА СТАН БИЗНЕСУ

ВАШІНҐТОН, 10. мая. — Федеральні урядники, перевівши розслід над економічним станом краю, прийшли до оптимістичного погляду на дальший розвій бизнесу в найблизчій будучности. Кажуть вони, що обезцінення гроша нема що боятися та що добробутови не ґрозить ніяка небезпека.

ВУГЛЕВЕ ПІДПРИЕМСТВО ПОЗИВАЄ ЮНІЙНИХ АГІТАТОРІВ В СУД

ШИКАГО, 10. мая. — Копалняне підприемство Бервинд-Ґвайт Ковл Майнінґ Ко., котре достарчає вугля для підземних та надземних зелізниць в Ню Йорку, а котре вже від довшого часу веде свою роботу при помочи неорганізованих робітників, запізвало до суду трох агітаторів майнерської юнії, домагаючися на них кари за те, що вони ведуть агітацію за юнійною організацією мимо сього, що рік тому назад суд заборонив юнійним представникам вести агітацію за страйком.

Як примір незаконної буцімто агітації позовники подають, що три юнійні агітатори задержували робітників, як вони йшли до майн, та говорили їм, що їх майна се чиста тюрма та що вони повинні показати свій Американізм, покидаючи роботу та приставши до страйкарів.

МІНІСТЕР ПРИЗНАЄ РОЗБИТТЄ В РЕПУБЛИКАНСЬКІЙ ПАРТИ

МЕНСФІЛД, Огайо, 10. мая. — Генеральний постмастер (міністер почт) Ню заявив в своїй виголошеній тут нині промові, що републиканська партія розбита на партійки та бльоки. Він закликав щирих партійних людий до боротьби проти бльоків та дроблення партії.

УРЯД ДУМАЄ УСТУПАТИ В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ НА ЧУЖИХ КОРАБЛЯХ

ВАШІНҐТОН, 10. мая. — Департамент скарбу думає поробити чужим кораблям ряд уступств щодо послідного рішення Найвисшого Суду про воженне горячих напитків на чужих кораблях.

Після сього рішення, чужі кораблі з ладунками алькоголю не мають права з'являтися в американських портах. Декотрі знов чужі кораблі прибхали до Злучених Держав ще перед виданнем рішення, а виїхати мають вже після того, як рішенне увійде в життє. Звідси й виходить клопіт, який після найліпщих намірів старається розвязати міністерство скарбу.

БОРОТЬБА ЗА ПРОГИБІЦІЮ

БОСТОН, Месечузетс, 10. мая. — Стейтовий губернатор Кокс заветував (відмовив потверджуючого підпису) на давну ухваду стейтової леґіслятури, після котрої малося віддати під народний плебісцит стейту (загальне голосовання) питанне відкликання Вісімнайцятої Поправки до Американської Конституції (ся поправка завела прогибіцію).

В своїй відозві до леґіслятури, яку нині прочитано перед обома палатами, губернатор заявляє, що таке голосованне було би зайвим висловом опінії, з огляду на те, що ні народ ні леґіслятура не може своїм голосованням змінити закона.

При голосованню після прочитання губернаторової відозви більшість голосів заявилася за піддержанням вета.

ДОСЛІДНІ ПРОБИ З ГАШЕННЕМ КОПАЛНЯНИХ ПОЖАРІВ

ПІТСБЕРҐ, Па., 10. мая. — Комітет копалняних інжинерів та урядників зі стейтового копалняного уряду переводив нині спроби з уживанием содового газу, вживаного до виробу содової води, в цілях гашення копалняних пожарів. Проби випали дуже вдачно. Тут, примітом, горів підземний копалняний огонь, що повстав там ще в падолисті 1922. року. Вчора його погашено при помочи содового газу.

ЗА ПРИСТУПЛЕННЄ АМЕРИКИ ДО СВІТОВОГО СУДУ

НЮ ЙОРК, 10. мая. — Конвенція Торговельних Палат Злучених Держав заявилася за приступленнем Злучених Держав до світового суду при Лізі Народів згідно з проектом президента Гардинга. Заява замітна тим, що на конвенції виступав ряд визначних промовців, критикуючих суд як тіло, немаюче ніякого значіння для запобіження війні.

ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШЕ ІМІҐРАНТІВ.

Конвенція приняла теж резолюцію за допущенням більшого числа іміґрантів. Делегати заявилися за тим, аби до обовязуючої тепер 3-процентової квоти додали ще 2-процентову квоту, при чім іміґрантів малобся підбирати уважно після потреб американських промислів.

ЄДНАЙТЕ
НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО
У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА Є ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ДОРОЖНЕЧА БУДІВЛЯНА ЗДЕРЖУЄ БУДІВНИЦТВО

Нюйорська телефонова компанія сповіщає, що вона теж постановила здержати будівництво нових домів для свого вжитку на суму 11 міліонів долярів, бо матеріяли та робота тепер коштують за богато.

На подібних основах має тепер вижидати „ліпних" часів будуванне домів на збірний кошт яких 60 міліонів долярів.

НОВИЙ НАПАД КУ-КЛАКС-КЛЕНА

В місті Асбері Парк, Ню Джерзі, напало пятьох замаскованих мущин на дім горожанина Тайтаса, та вивівши з нього 17-літнього сина Джорджа на поле, стали допитувати його, що він зробив з 50 долярами, які він буцімто мав вкрасти від своєї матери. Сі гроші мали подарувати члени Ку-Клакс-Клена його матери, щоби помогти її в залогах, а парубок мав їх украсти. Щоби добути від хлопця признанне вини, замасковані люди підвели його за містом під деревом, з котрого звисала петля, та загрозили, що на випадок дальшого впертого перечення вини, повісять його, а коли застигне, викинуть в воду ріки Шарка. Хлопець не признався, і напасники, нагрозивши йому, мусіли його пустити. Напастований зараз віднісся зі справою до поліції.

МАЛО НЕ НЕЩАСНА ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА

Недалеко двірця зелізниці Редінґ в Атлантик Сіті, Ню Джерзі, вискочило з тору три вози поспішного поїзду. Було се в хвилі, коли поїзд зближався до двірця звільненим бігом, і лишень сьому можна завдячити, що пасажири поїзду вийшли лишень зі страхом.

ВІДВІДУВАННЄ НЮЙОРСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ

Заряд Нюйорської Публичної Бібліотеки, другої з ряду щодо величини бібліотеки в Америці, оголошує, що в році 1922. відвідало її 3 міліони 142,000 людий.

ДО ТЮРМИ ЗА КЕПСЬКЕ МЯСО

Федеральний суд в Ню Йорку засудив на 30 тюрми 50-літнього нюйорського різника Ричардса Лома за те, що він продавав нездорове мясо.

ПЕРША ПАРА ФАШИСТІВ В АМЕРИЦІ

Італійська націоналістична організація Фашистів збирається відбути перший явний похід улицями американського міста в американське свято „Меморіел Дей". Учасники, як кажуть їх противники, думають машерувати вулицями міста в чорних сорочках, що становлять нібито уніформ організації.

ПРОПОВІДНИК НЕ ВІРИТЬ В НЕПОМИЛЬНІСТЬ БІБЛІЇ

Перед товариством для свобідної дискусії релігійних питань, яке основано недавно в Ню Йорку, виступив проповідник Стюарт Тайсон з відчитом, в якім старався доказувати, що наука доказала, що загальне переконанне про те, що біблія є одинокою неомилною книжкою, не відповідає правді.

НАЧАЛЬНИК ПОЖАРНОЇ СТОРОЖІ ПОГИБ ВІД ОГНЮ

Під час пожару одної фабрики фарб в Бофало задавилося удушливими газами, що добувалися з горіючих фарб, пятьох огневих сторожів та начальник пожарничого відділу. По відставленню їх до шпиталю начальник помер, а другі сторожі віджили.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В БЕРНІ

Старанням Української Академ. Громади та „Просвіти" при українській роб. Курінь в Берні, відбулося дня 15. березня 1923 „Шевченківське свято" в сали рільничої школи. В програму свята входили, промова, реферат на українській та чеській мові, спів та музика. Саля була переповнена гістьми. Найбільше вражіння зробила декламація панни А. Будовської, яка незвичайно уміло віддала поему Тараса Шевченка на чеській мові „Іван Гус". Відтак співали Акад. хор „Боян" під проводом студ. Біленького Олександра, а стрілецький хор під проводом бул. рах. Курчаби Осипа. Декламацію п. з. До живих і мерлих виголосив ст. дес. Садовський. Оркестру У. А. Г. „Бандуру", під проводом вет. дік. Зофієвського Володимира, нагороджувано довгими оплесками. Свято відбулось поважно, і полишило по собі у присутних чужинців гарний спомин.

ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР В ЧЕСТЬ БОГДАНА ЛЕПКОГО

Заходом літературно мистецького гуртка „Богеми" — при участи хв. Тов. „Бандурист", опер. співачки А. Крушельницької, С. Федорцевої, І. Макухівної, В. Дуприківної та комп. В. Барвінського, опер. співаки В. Андрієнка і О. Бобикевича, відбувся в середу дня 28. лютого с. р. у великій салі Муз. Тов. ім. Лисенка у Львові літературно-музичний вечір в честь Богдана Лепкого з такою програмою: 1. Б. Лепкий — М. Гайворонський; „Отсе тая червона калина" відспівав акад. хор „Бандурист", 2. Промова. 3. Б. Лепкий — М. Гайворонський: „Мініятури"; а) „Колисав мою колиску". б) „Чи ти прийдеш...?" Б. Лепкий — Д. Січинський: „Фінал" — відспівав оп. співак В. Андрієнко. 4. Б. Лепкий: Деклямація п. В. Дудриківної. — Павза. 5. О. Бабій: „Привіт". 6. Б. Лепкий — В. Барвінський: а) „Вечером в хаті". б) „В лісі", відспівала Вп. оп. спів. А. Крушельницька. 7. Б. Лепкий: Деклямація п. С. Федорцевої. 8. Б. Лепкий — В. Безкоровайний; „Не хиляйте в низ прапора", відспівав акад. хор „Бандурист".

ГОЛОСОВАННЄ В АРМІЇ НАД УНІФОРМАМИ

Міністерство війни зарядили серед офіцирів голосованне над проектованими змінами в уніформах.

РАТИФІКАЦІЯ ПРИСУДУ В В СПРАВІ ВОЛИНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

Всеукраїнський виконавчий комітет ратифікував присуд волинського губерніяльного ревтрибунала в справі волинської повстанської армії. В відношені до 41 з 105 присуджених до смертної кари—кара на смерть замінена 10 роками тюрми. З числа инших підсудних 57 увільнено від кари цілком. В відношенні инших 64 чоловік засуджених до розстрілу присуд затверджено.

В ПОЛЬЩІ МОЖНА ВСЕ ЗА ГРОШІ

З Берестечка доносять до польської преси, що від останнього контрольного перегляду звільнено від служби кількадесять в повні здорових людий, з яких кождий заплатив по 2 міліони „відступного".

ШВАЙЦАРЕЦЬ УБИВ В ЛОЗАННІ МОСКОВСЬКОГО БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КОМІСАРЯ М. ВОРОВСЬКОГО І ТЯЖКО РАНИВ ДВОХ ЙОГО ТОВАРИШІВ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 10. мая. — Нині убив тут Швайцарець Маврикій Конраді большевицького представника в Римі, М. Воровського, котрий сюди приїхав яко агент московського большевицького уряду на близко-східну конференцію.

Подія склалась так:

Нині вечір прийшов до ресторану готелю Єсил якийсь громадянин і замовив собі вечеру. Притім випив три склянки горівки. Він часто питався кельнерів, чи три особи, які сиділи при столі в куті, се Росіяни. Коли він упевнився, що се большевицькі делегати, виняв револьвер і дав до них шість стрілів.

Двома першими убив на місці Воровського; двома другими тяжко ранив його товариша Аренса, а останніми двома ранив смертельно другого його товариша Девільковського.

Ціла стрілянина тривала лише кілька секунд.

Воровський і Девільковський сейчас стратили притомність і упали долів.

Призвано ратунковий віз і всіх відвезено до шпиталю, де стверджено смерть Воровського.

По замаху заговірник Конраді спокійно віддав головному кельнерови револьвер і заявив, щоби прикликано поліцію і віддано його в руки справедливости.

Віддаючи револьвер, він сказав:

— Ось мій револьвер! Я сповнив свій обовязок!

Потому він закурив цигаро і ждав на увязненне.

Коли прийшла поліція, він подав своє імя і притоку замаху.

Він заявив, що родився в Петербурзі. Батьки його були швайцарськими горожанами. Він служив у часі світової війни в російській армії яко капітан і перебув цілу війну. По большевицькому перевороті большевики убили його батька і матір і заграбили усе їх майно.

Він сказав, що виконав тільки діло справедливости і не жалує того. Треба — заявив — мати доволі відваги, щоб увільнити Европу з большевицької язви.

Провідник швайцарських фашістів, Тлардон, видав був большевицьким комісарам наказ, щоби опустили Швайцарію найдальше в пятницю, одначе на прошенне швайцарського уряду він відкликав сю погрозу.

АНГЛІЙСЬКІ ПОСЛИ ПРОТИ ФРАНЦУСЬКОЇ ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ

ЛОНДОН, 10. мая. — На нинішньому засіданню британської палати громад бувший премієр Есквит виступив з різкою критикою проти французької окупаційної влади в долині Сар, де Французи видали наказ, що не вільно критикувати Ліги Народів ані версайського мирового договору, під загрозою 5-літньої вязниці.

Він сказав, що навіть в найгірших часах царщини в Росії не було такого законодавства.

Другий критикував сю політику французьких окупантів лорд Роберт Сесил, котрий сказав, що се плід нещасного наїзду Франції на Рурщину, яка Франції нічого не поможе.

АНГЛІЯ ПОСИЛАЄ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

ЛОНДОН, 10. мая. — Британське правительство, вислало военний корабель проти большевицьких военних лодок, котрі нападали на англійські тягарові судна біля російського берега Мурманска.

З БЛИЗКО-СХІДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 10. мая. — Турецька делеґація досі ще не приняла основних домагань аліянтів і через се покищо на близко-східній конференції не вірять в успіх мирових переговорів.

НЕДОЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ

ВАРШАВА, 23. квітня. — На засіданню соймової просвітньої комісії пос. Козицький (укр. кл.) реферував внесенне послів українського клюбу у справі покликання до служби в українських школах учителів української національности. Після дискусії принято внесенне пос. Лянгера („Визв."), що взиває правительство розслідити причини усунення учителів українських народніх шкіл і предложити соймови відповідні вияснення.

ТОВПА ПОБИЛА БУВШОГО ПРЕМІЄРА КАЙО

ПАРИЖ, 10. мая. — Бувшого французького премієра Кайо напала ворожа товпа в Тулюзі і побила його.

Його відвезено до шпиталю. Рани його легкі.

КИТАЙСЬКЕ ВІЙСЬКО НЕ НАПАДАЄ НА БАНДИТІВ

ПЕКІН, столиця Китаю, 10. мая. — Хінське правительство видало наказ свому війську не нападати на опришків, сподіваючись, що вони випустять в мировий спосіб полонених чужинців.

ВМИРАЄ У ГОЛОДІВЦІ

ЛОНДОН, 9. мая. — В домі бідних в Даблині, столиці Ірляндії, панна Албінія Бродрик голодує вже 12 днів.

Вона так ослабла на силах, що ґрозить їй смерть кождої хвилі.

ГРІМ РОЗБИВ БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЕҐРАФ

ПАРИЖ, 10. мая. — Нині ударив грім у вежу Айфля і знищив апарат бездротного телеґрафу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Гол. У. Н. Союза 1833 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОБЄДНАННЄ ДЛЯ РІДНОЇ ШКОЛИ В ГАЛИЧИНІ.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим подається до відома, що перед кількома днями рекордовий секретар Обєднання, котрого канцелярія висилає посилки на Фонд Рідної Школи безплатно до краю, предложив отсе письмо:

Земельний Банк Гіпотечний
Спілка Акційна,
у Львові, ул. Підвалле, ч. 7.

Ч. 2393. Львів, 21. квітня, 1923.

П. Т.
T. J. HRYCEY & CO.
329 South Fourth Street, Philadelphia, Pa., U. S. of America.

Повідомляємо вічливо, що присланий при письмі з д. 19-го лютого с. р. чек на $1,000 ми одержали; віднеслись до Українського Педагогічного Товариства у Львові; і нині після зголошення відпоручника виплатили квоту 46,819,500 польських марок, словами: сорок шість міліонів вісімсот девятнайцять тисяч пятьсот польських марок.

З поважаннем

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові.
(Два підписи нечитні).

Письмо від Укр. Пет. Тов., котрого сподіємось кождої хвилі, сейчас проголосимо додатково.

Канцелярія Обєднання.

ДЕ ТОНКО, ТАМ РВЕТЬСЯ.

Рік тому назад здавалося, що советський уряд станув на дорозі до поправи своїх відносин з державами світа. Передусім своїх відносин з великими державами світа, бо за відносини з малими московські політикани не дбають.

Торговельні умови з Англією були немовби дороговказом на шляху до економічної відбудови Росії, до привернення нормальних відносин зі зовнішним світом. Самі большевицькі агенти розголосили сі договори як доказ, що Англія, перший бизнесмен межи народами світа, признає економічну вагу советської Росії та висказує свої надії на кращі часи під комісарами.

Минув рік, і ославлені торговельні угоди зриваються зі ще більшим шумом, як їх завязано. При тій нагоді англійський уряд подає за причину сього зірвання ріжні політичні обставини, як: перевагу скрайних елементів в Росії, продовжуванне проти-англійської агітації в Азії, незважанне на англійські протести про убивання попів та ксьондзів, і т. п.

Певно, що большевицький уряд та його агенти приймуть англійські аргументи за справдішні причини зірвання торговельних відносин. Приймуть їх, бо їм так вигідно. Приймуть, хоча всякому, який знає купецьку натуру Англії, не є ніякою тайною, що під політичними причинами на ділі криються глибокі економічні обставини. Англійські купці певно не зривалиби торговельних зносин з московськими большевиками, якби така торговля справді приносила яку користь. Ні московські інтриґи в Індії, ні розстріли польських попів не псувалиби торговельних відносин межи большевицькими комісарами та лондонськими чи манчестерськими фабрикантами машин. Коли ж економічні зносини зірвані, то знак, що після всякої правдоподібности економічні причини підорвали сі зносини.

З тих причин зірванне торговельних зносин межи Англією та Росією має глибоке значінне не так політичне, як економічне. Англія своєю політикою супроти Росії показала, що вона не руководиться в своїй економічній політиці ніякими політичними зглядами, що вона буде торгувати з усяким, з европейським купцем, африканським людоїдом, азійським ушкуйником чи московським комісарем. „Бизнес из бизнес", — отсе засада англійської торговлі. Не лишень римські імператори, але й англійські купці держаться засади, що „гроші не смердять". Вони зривають торговельні зносини лишень тоді, коли сі зносини ніякого зиску не приносять.

Ось чому зірванне торговельних відносин межи Англією та Росією є доказом, що Росія зруйнована большевицькою господаркою так, що вона вже просто не має чим торгувати з Англією. Коли взяти під увагу, що Англія рішається на зірванне не на основі якоїсь теорії, але по живій практиці, то й рішенне англійських купців набирає значіння доказу, що Росія просто не має ніякої вартости для заграничної торговлі Англії.

СОТНЯ ПОЛЬСЬКИХ КАВАЛЕРИСТІВ ПЕРЕЙШЛА НА „ТОЙ" БІК.

„Ґазета Цодзенна" доносить, що на днях перейшло сто польських кавалеристів, стаціованих на Волині, на большевицький бік. Згадана „ґазета" впевняє, що в тій сотні переважали східно-галицькі новобранці.

БОРОТЬБА ПАРТІЙ ЧИ МІЖПАРТІЙНЕ ОБЄДНАННЄ.

(Від власного кореспондента).

У Львові відбувся з'їзд української радикальної партії. Зі звідомлення, яке про сей з'їзд містить „Заграва"*), виходить, що один з довголітніх провідників радикальної партії, д-р Лев Бачинський, висловився проти співробітництва радикальної партії з иншими українськими партіями.

В „Заграві" читаємо про се: „Щодо відношення до инших партій, то (референт) рішуче заявляється проти співробітництва як з т. зв. християнсько-суспільною партією, так передвиджує розлім партії трудової та вказує дальше на се, що під впливом східного „матеріялізму" основно змінилася Українська Соціяльно-Демократична Партія, яка мала тільки за мало відваги назватися большевицькою. Супроти таких відносин Українська Радикальна Партія мусить на будуче відказатися від міжпартійних обєднань, які спинювали би її свобідний розвій."

На сі виводи хочу звернути увагу, бо вони містять в собі небезпеку для нашої боротьби проти Польщі.

Зрозуміла річ, що політичні партії мусять дбати про свій розвиток, а се є звязане з поборюванням инших партій. Одначе та боротьба між партіями мусить мати свої границі. Тою границею є загальний інтерес нації.

В народів, які мають свою власну державу, боротьба між партіями може бути дуже остра. Бо тут на сторожі загального інтересу нації стоїть державна влада. Очевидно, як розуміти загальний інтерес нації, се залежить від того, яка верства нації виконує державну власть. Инакше розумів інтерес французької нації прим. Люї XIV. инакше правительства Великої Революції, инакше Наполеон I. — і т. д. Але все був хтось, хто представляв загальний інтерес нації і стояв на його сторожі.

Нарід, який не має своєї держави, мусить таксамо утворити орган, який представляв би націю як цілість і стояв на сторожі загально інтересу нації. Се справа значно важна ніж для народу, який має свою державу.

Держава має змогу виконувати правний і дійсний примус над своїми громадянами. Нехай партія стоїть в найбільш непримиримій боротьбі до даної форми держави, все таки члени партії мусять платити державний податок, який державна влада по своєму розумінню обертає на потреби нації, мусять служити в війску, слухати державних законів і т. д.

Нарід, який не має держави, може виконувати супроти окремих членів народу примус тільки **моральним** способом. Нема иншого способу заставити члени націй давати датки на національні потреби, слухати ухвал національних організацій і т. д., Як тільки моральний вплив національних організацій і національного загалу.

Щоб такий моральний вплив успішно виконувати, мусить бути в народі якась найвисша, загально-національна влада, така сильна своїм моральним авторітетом, що кождий буде її слухати, хоч вона не має органів, які виконували би супроти неслухняних фактичний примус.

Щоб утворити таку загально-національну владу, нема иншого способу, як тільки утворити організацію, в якій були би заступлені представники всіх політичних напрямів, які істнують в народі. Тоді кождий мусить такої загально-національної влади слухати, бо прецінь в ній беруть участь також представники його партії.

Словом, нарід, який не має своєї держави, коли хоче виступати і внутрі, сам для себе, і назверх, на міжнародній арені, як окрема цілість, яка змагає до державної незалежности, мусить мати таку найвисшу загально-національну владу. А та влада тільки тоді буде мати потрібний авторітет і перед своїми і перед чужими, коли в ній будуть заступлені всі політичні напрямки, які істнують в народі, коли вони своїм обєднаннем будуть манiфестувати, що при всіх ріжницях їх лучить одна ціль: здобутте національної незалежности.

Через те думка, яка виступає проти міжпартійних обєднань, проти співробітництва між партіями, являється шкідливою для загального інтересу нації.

Говорім реально: Коли українські партії під Польщею будуть виступати кожда самостійно, поборюючи при тім одна другу, то вони будуть тільки **українські партії в польській державі.** За те коли вони обєднаються й утворять найвисшу загально-національну владу, тоді і тільки тоді вони представлятимуть український нарід як цілість, його змагання до власної держави. Тоді український нарід, хоч поневолений, буде виступати як окремий державний організм, який має свою владу, як символ і змагань до власної державности.

Таку загально-національну владу мали инші поневолені народи навіть тоді коли не потребували вести острої боротьби за визволення.

Так прим. Поляки в Австрії, хоч мали в Галичині політичну власть, крім того мали свою загально-національну владу, збір усіх соймових і парляментарних послів, які разом творили т. зв. „Коло сеймове". Правда в часі, коли в Галичині була всесильна польська шляхта, до сього „кола" не належали радикальні й соціялістичні групи, бо вони вели непримириму боротьбу з шляхтою за політичну власть.

Чехи підчас світової війни мали загально-національну організацію, до якої належали всі партії, від соціялістів до клерикалів. Ся організація репрезентувала змагання чеського народу до власної держави.

В Галичині, в хвилі упадку Австро-Угорщини, утворилася була така загально-національна організація Українська Національна Рада, яка опісля стала владою Західно-Української Народньої Републики.

Українська Національна Рада істнує доси, а крім того істнує Міжпартійна Рада, яка обєднює українські партії: народню трудову, радикальну і християнсько-суспільну.

Таку загально-національну владу мусять утворити тепер усі західні українські землі, які знаходяться під Польщею.

Прага, 18 цвітня 1923

Д-р Михайло Лозинський.

*) „Заграва", орган незалежної політичної думки, є се новий часопис, який почав виходити у Львові два рази на місяць під редакцією Д-ра Дмитра Донцова.

ВИСЕЛЮВАННЯ ЕМІҐРАНТІВ З РОСІЇ І УКРАЇНИ

Варшавський „Куріер польскі" доносить, що польські власти поробили уже певні зарядження, які мають на меті виконання відомого обіжника польського міністерства в справі виселення чужинців. Цей обіжник, як відомо полишає чужинцям дату 15. квітня, як остаточний реченець опущення границь польської держави і занятих нею земель. Справа примусового виселення буде актуальна щойно по упливі цього реченця.

ТИМОТЕЙ СТАРУХ ПОМЕР

Тимотей Старух, б. посол до австрійського парляменту і галицького сойму, член Української Національної Ради, член Трудового Конґресу в Києві, заступник голови Народнього Комітету, б. комісар міста Бережан, довголітній повітовий організатор Бережанщини, член всіх українських інституцій і товариств, визначний народній діяч, помер після довгої тяжкої недуги дня 21. квітня с. р. в Бережанах. Похорон відбувся дня 23. квітня с. р. з дому жалоби при ул. Різницькій. Поминальне богослуженне відбулось 24. квітня в парохіяльній церкві в Бережанах.

Зломаний останнім лихоліттем і тяжкою недугою, якої набавився в тюрмі — в 63. році життя розпращався зі світом Тимотей Старух, один з найчільнійших селянських діячів на Галицькій Україні.

Коли в мин. місяці запрошено його на засіданне Української Національної Ради, дріжучою рукою відповів на адресу редакції „Діла" у Львові: „Прикро, що не можу приїхати. Вже шестий місяць не покидаю ліжка. Тяжкі терпіння переношу. Лежу як Лазар. Щоби хоть недовго мучитися! Всі мене забули. Ніхто з моїх колишних навіть найкращих приятелів не відвідує мене. Одніська розвага Ваша ґазета. Здорвлю і цілую всіх членів Редакції і пращаю. Може в останнє. Тяжко, тяжко рабом жити, а ще тяжше рабом і невольником вмирати..."

Покійний Т. Старух — маркантна постать серед нашого селянства. Безкомпромісовий націоналіст, прекрасно обзнайомлений з положеннем галицького селянства в його минулому і сучасному, з ясно визначеною метою — був божищем дієї верстви нашої суспільности, з якої вийшов, якої найтайнійші дрожання душі прекрасно знав. Вмів грати на струнах селянської дуці. Тішився повним довірєм селянства, тому зробився речником його визвольних змагань. Залізна енерґія, невсипуща активність, ораторський хист і бистрий орієнтаційний змисл — допомогли йому вибитись серед своєї суспільности на одну з провідних постатей.

Його виступи в галицькому соймі голосним голосом відбивались по краю. В словесних змаганнях — покійник був небезпечним противником. Своїм дотепом і бистротою ума побивав нераз таких досвідчених діялектиків, як пок. кс. Стояловський, або пок. ґр. С. Бадені.

Все в своєму життю завдячував виключно своїй твердій енерґії.

Пок. Тим. Старух уродився в Бережниці Вижній коло Ліска. Його батько (селянин) — Михайло був послом до першого галицького сойму. Після військової служби вступив пок. Тимотей до жандармерії, при якій вислужив 15 літ. Спенсіонувавшись, осів в Слободі Золотій коло Бережан і увесь вільний від праці біля господарства час присвячував народній роботі. На спілку з пок. о. Сильвестром Лепким, о. Мосорою і іншими організував повіт. В 1901 р. кандидував на посла до сойму. Одначе завдяки баденівським практикам перепав. В 1907 р. вийшов побідно послом до парляменту, а 1908 до сойму. Один і другий мандат задержав аж до розпаду Австрії.

В першому році війни Москалі арештували його на донос москвофілів і вивезли на Сибір. З вибухом революції в Росії втік на Україну, працював там через якийсь час, а відтак вернувся домів.

Хоча підшарпаний на здоровлю, за часів української влади в рр. 1918—19 розвивав широку діяльність. В повіті працював яко комісар м. Бережани, брав участь в діяльности Української Національної Ради, визначну ролю відіграв в Києві на Трудовому Конґресі, вириваючи послів-селян зпід гіпнози ес-ерівських демагоґів.

Після катастрофи Галицької Армії виїхав разом зі своїм братом Антоном (б. послом до сойму) до Каменця. В Оринові біля Каменця попав в руки польського війска. Його арештували й ограбили і вивезли до Галичини. Тут розпочались кільканайцятьмісячні муки по тюрмах. Процес, який проти нього заініціовано, на ділі й досі не скінчений. Зломаного фізично випустили його Поляки з тюрми за кавцією. Приїхав домів і там поволі догоряв.

Осиротив дружину (сестру пок. посла М. Петрицького) і 7 дітий, з котрих найстарша дочка Іванна студіює в Празі медицину.

В історії еманципаційних змагань галицько-українського селянства Покійник займає свою окрему сторінку. В. Й. П.

СЕ Й ТЕ.

Бачить скалку в чужім оці, а не бачить поліна в своїм.

Одна большиствуюча московська ґазета в Америці приносить статтю під гучною назвою: Біла Русь і Україна.

Стаття дуже замітна яко зразок націоналістичної московської дурійки серед московських большевиків.

Зачинає автор того писанничка від того, що роздирає на собі одіж над нещасним положеннем Білої Руси та України під Польщею.

Рве собі волося над положеннем Білорусинів під Польщею, але ні словом не згадує про гнет, який Україна та Біла Русь терплять від Москалів в большевицькій Росії.

Факт сей зовсім аналоґічний до польського становища супроти Українців та Білорусинів. Кілько разів польські аґенти пишуть про Україну та Білу Русь, вони дуже жалують тих Українців та Білорусинів, над котрими знущаються Москалі; а зате ні словом не натякають про польський гнет.

Очивидно, глупенька московська, большевицька шматка думає, що як вона перемовчить про московський гнет над Білою Русею та Україною, то Білорусини та Українці про гнет знати не будуть.

Хуліґанське підозріння.

Далі мудрує автор, що коли з Волині не перейшов до варшавського сойму ні один Поляк, то се має бути знак, що Поляки так хотіли.

Московський шовінізм не позваляє большевикови признати сили українського національного руху на Волині. Зачаджений московським націоналізмом письмака думає, що сказати, що на Волині є теж Поляки, вистарчає вже доказати, що Поляки, якби схотіли, булиб до сойму перейшли.

Факти, що всі посли, що вийшли на Волині, кандидували на протипольську програму, що вони вважали своїм першим обовязком в соймі заявитися за самостійною Україною, моглиб значити щось для людини, що числиться зі словами та з правдою, але не для слона, що гуде, що нема в світі фіялок, а надибавши фіялку, роздопче ногою і скаже: „А таки нема!"

Московському націоналістови навіть Бог не противиться.

Пришиває московський писатель ще латку й Білорусинам, підсуваючи їм хитренько, що й їх рух певно піддержують Поляки.

Хочете знати московський доказ? Ось вам: За Білорусинами аґітують навіть деякі католицькі ксьондзи.

Як видимо большевицький письмака перебрав від московських православних попів розумованне, що католицький ксьондз не може вже бути нічим инчим, лишень Поляком. Що католик тай католицький священик може бути таким самим добрим Українцем, Словаком, Чехом, Німцем, Французом, як і Поляком, се московській лепеті, замакітреній московським шовінізмом навіть не приснилося. Ось польські ґазети зі старого краю повні лайок на білоруського провідника а в той самий час католицького священика Станкевича. Та се факт, а фактів не люблять голови, які думають, що з порожного можна налляти.

Радуйся, Україно! Маємо попертя!

Далі пише дословно так:

„Виходить дві білоруські ґазети, — одна друкована, московськими буквами, друга польськими.

„Все се наводить на думку, що Польща саме не від того, щоби роздувати білоруський та український націонаялізм на своїх землях".

Замітна тут самоперше дурацька самопевність, з якою московський шовініст називає одні букви московськими, другі польськими. Колиб в нього було тільки науки, кілько є московського шовінізму, колиб він приглянувся докладнійше буквам, якими друкуються білоруські ґазети, то він бувби побачив, що вони ні московські ні польські. Називати московською ту азбуку, котрої скорше вживали на Білій Руси, як в Московщині, може справді назвати хиба людина, яка навіть не додумується, що щось такого існувало. Називати латинську азбуку, яку вживають декотрі Білорусини, польською, має тільки в собі рації, що називати сонце московським сонцем, на тій основі, що воно світить на Москалів.

Зрештою, коли поява ґазети „польськими" буквами має бути доказом, що Польща є за білоруським „сепаратизмом", то чому вже такі самі заходи коло роздування білоруського „сепаратизму" не підсувати Москві на тій основі, що декотрі білоруські ґазети виходять „московською" правописю?

Пан з паном знався...

Пише далі большевицький письмака під шовінстичним диктатом:

„Переробити Білорусинів та Українців на Поляків не вдасться (Польщі), так Польща й старається, щоби вони хоча перестали бути Москалями".

Видимо, Москалеви й в голову не везе, як се можливо, щоби Українці та Білорусини хотіли бути не Москалями і не Поляками, але Українцями та Білорусинами.

В подібний спосіб не може зрозуміти ні білоруського ні українського національного руху Поляк, який в них добачує не зусилля бути самим собою, але зусилля бути Москалем.

Для приміру лишень, як однаково трактують справу Поляки й Москалі, най послужить хочби отсей виїмок з польської шовіністичної „Ґазети Варшавскої", котра висипавшися з лайкою на білоруського посла Тарашкевича,[1] писала межи инчим:

„Пан Тарашкевич удає Білорусина, але всі знають, що він служив і служить політично Москві".

Від московського большевизму до чорносотеньства.

Далі наш московський шовініст розмазався проти „белорусских самостийник"ів і, зазначивши вже тим одним словом „самостійники" свою безмежну ненависть до самостійницького руху України та Білої Руси, починає наводити політичні паралелі. Ось, пригадує він, в такий самий спосіб, як тепер поступають супроти Білорусинів Поляки, поступали колись австрійські імператори супроти Українців.

І т. д. і т. д. Переказувати всього не потреба, бо всі сі наклепи на те, що український національний рух в Галичині „видумав" австрійський уряд, се старенька пісонька московських хуліґанів. Коли ми згадуємо сей факт, що московські большевики послугуються проти українського національного руху тими самими арґументами, якими послугувалися московські хуліґани зі „Союза русского народа", то робимо се не на те, щоби з хуліґанами дискутувати, а на те, щоби зазначити близькість межи так званими московськими большевиками, а тими, що не маючи ні крихти розуму, мають хоч досить відваги признатися отверто до московського шовінізму.

Зазначуємо се писанне теж і на те, щоби поставити зеркало, в якому українські льокаї московського комісаріяту моглиб побачити справдішню вартість своєї служби.

НА ВІЧА! НА ВІЧА!

Переводячи в життя клич „в організації наша сила", Обєднанне Українських Організацій в Америці хоче покрити всю Америку цілою сітію боєвих комітетів Обєднання, які з рішучостю і завзяттєм візьмуться продовжати зачате діло.

В тій ціли у всіх громадах мусять відбутись організаційні віча, або хочби організаційні наради представників, на яких буде представлено найновійші події в краю і плян дальшої праці. На вічах говорити муть відпоручники Обєднання прибувші щойно з краю.

В найблизшім часі відбудуться слідуючі віча:

Мая 11.—Бріджпорт, Конн.
Мая 12.—Ню Гейвен, Конн.
Мая 13.—Аллентавн, Па.
Мая 19.—Акрон, Огайо.
Мая 20.—Гамтрамк і Детройт, Миш.
Мая 26.—Вилксбері, Па.
Мая 27—Скрентон, Па.

Поблизькі громади, які хотілиб устроїти в себе хочби організаційні наради в звичайні дни, хай подадуть се до відома Обєднанню а референт поїде там прямо з віч вже тут оголошених. Тим кошта богато будуть меньші а організація піде скоршим кроком вперед.

Хай не буде ні одної громади яка заспит той важний час організації. Коли прийде слушний час ми мусимо бути готові і карні на всі прикази.

Памятаймо, що Обєднанне це не партійна організація, але вона обєднює всіх щирих народних робітників, яких ціль самостійна Українська Держава. Тому кождий Українець і Українка повинен стати його членом.

Обєднанне Укр. Орг. в Америці

ПРЕНУМЕРУЙТЕ
„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"
політично-економічний тижневик
що виходить в Галичині в Перемишлі.
Передплата 2 доляри річно
які треба посилати в реджістрованім листі під адресою:
UKRAINSKYJ HOLOS,
Peremyzl, East Galicia, Europe.

ПОЗІР! ФИЛАДЕЛФІЯ! ПОЗІР!

Курс політичної освіти п. М. Залізняка, українського журналіста прибувшого з Европи.

Під зарядом Тов. Укр. Академ. Громади в Филаделфії, Па., відбудеться

РЯД ВИКЛАДІВ

п. М. Залізняка про послідні події на Україні. Перший виклад начнеться в **ПОНЕДІЛОК 14. МАЯ о годині 8. вечер в сали Клюбу Гор. при Н. Френклин Ст., п. з. „Україна перед війною".** Курс треватиме оден тиждень. Оплата означиться після числа слухачів.

Всі Українці і Українки а особливо наша молодь, яка досі проявляє так мало заінтересовання в народній справі, повинна явитися дуже численно.

Українська Академічна Громада, Відділ Культурно-Просвітний.

СНУЮТЬСЯ ДУМКИ

Робота для свого народу подібна до саджения овочевих дерев на своїм городі. Коли садимо, то не знаємо, чи діждемо їсти овочів, але міркуємо, що як не нам, то дітям і внукам нашим пригодиться.

Поширюванне шкідливих ідей це таксамо, якби садив терне поміж щіпами. Не даймо-ж на нашім народнім городі посадити галапасів, щоб не заглушили доброї, пожиточної деревини!

*

Памятаймо також, що по українських садах не будуть рости ані пальми, ані помаранчі, ні цитрини. Шкода пробувати, бо не приймуться.

Таксамо на Україні не приймуться ніякі кличі, позаношені з чужих, промислових країв. Наша вітчина це край хліборобів і уся наша національна програма у тім, щоб задоволити с е л я н-ратаїв. Справедливий розділ землею, полем, щоб у кожного було досить ґрунту — це розвязка української державної ідеї. За хлопську Україну повстануть усі селяни, бо будуть знати, що у ній вони будуть правдивими господарями.

*

Наполеон I створив сильну французьку армію через те, що розділив землю поміж безземельних селян. Хлопські сини знали тоді, що борються за свої наділи, за обійстє, ґрунти і хати, які утратили би, колиб програливійну. Історія записала докладно хоробрість французьких селян, які в обороні своєї землі відперли усіх світових наїзників.

Французьке слово „буржуа", або як у нас кажеться „буржуй", означає чоловіка, який не потрібує іти на заробітки а має досить свого на удержанне себе і родини. Україна має змогу завести такі порядки, що кождий горожанин може мати досить свого майна, щоб не іти до другого на роботу.

*

„Пролетар" це такий чоловік, що не має нічого свого власного, та що мусить жити із щоденного заробітку, з дня на день, із рук до уст. Комуністична „диктатура пролетаріяту" перемінила систему так, що хоче обернути увесь світ у пролетарів. Тільки та ріжниця, що замісць приватних капіталістів держава мала би обняти провід над усею продукцією, чи то в промислі, чи в рільництві. У практиці виходить так, що державні урядники (комісарі) отамани-боси, а робітники панщизняні раби.

*

Кличем розумних людий повинно бути і є: Проч з пролетаріятом, проч із нуждою та залежностю! Хай кождий чоловік має досить власного добра щоб не робити на чужому!

*

Державна неволя гірша навіть від теперішньої капіталістичної. Бо до економічного приходить ще і політичне рабство. Бють і плакати не дають! Як хто спробував би тільки обізватись за поліпшення своєї долі, приходять „чекісти" та вбивають як собаку. Міліони робучого народу на Україні і в Росії вбито тільки за те, що не хотіли бути рабами у комісарській неволі. (с).

КУРС ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ В ФИЛАДЕЛФІЇ

Обєднанне Українських Організацій в Америці яке має на ціли не тільки несення помочі старому краеви але і культурної помочи Амер. Укр. еміграції, задумує улаштувати по цілій Америці курс політичної освіти, на яких будуть представлені дотеперішні змагання українського народу; добутки та способи дальшої праці як рівнож обзнайомлення ширшого загалу з тими політичними напрямками які вели і ведуть державну керму на Україні.

Прелеґентом буде укр. журналіст п. М. Залізняк, який прибув щойно з краю. Перший цикль викладів відбудеться в Филаделфії, Па., від 14. до 21. мая під зарядом Тов. Укр. Академічної Громади в клюбі Укр. Горожан при Н. Френклин ул., ч. 822. Виклади зачнуться в понеділок о год. 8. веч.

Виклад 1. Україна перед війною: Національний рух; Укр. політичні течії і напрями; Економічне становище України; Суспільна економічна структура України; Московська політика на Україні; Революція 1905-6 р.

Виклад 2. Як прийшло до сотворення Української Держави.

Виклад 3. Доба Гетьманщини.

4. Доба Директорії.

Виклад 5. Комунізм на Україні. Чому московські комуністи перемогли?

Виклад 6. Наслідки панування комунізму на Україні.

Виклад 7. Сучасне становище України. Що дала революція Україні. Найблизші перспективи.

Ми певні, що Українська Громада в Филаделфії зацікавиться сею справою а особли укр. молодіж повинна численно явитись а там почує не одну ій не знану досі річ.

Обєднанне Укр. Орг. в Америці.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Для Народних Домів, читалень як також і приватних хат.

ВЕЛИКИЙ КОЛЬОРОВИЙ ОБРАЗ 28x22 ЦАЛІВ

БОГУН ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ 1651 Р.

репродукція славного маляра Івасюка ЦІНА $2.00.

Замовлення слати на адресу

S V O B O D A

83 Grand Street. Jersey City, N. J

ДОЛЯРИ ДЛЯ РОДИНИ В КРАЮ

ми вам перешлемо під гарантією і ваша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНІЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також колектуємо гроші з краю за ґрунт і виплачуємо в долярах в Америці.

ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станіславові і инших містах поможуть вашій родині і заопікуються. До того, ми вам гарантуємо, що наколиб ваша родина не могла приїхати з якоїсь причини, так ви стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всі ґрунтові краєві справи. По інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc

520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

ПЯНА І ПІЯНОЛІ

ВИ КУПІТЬ У НАШІМ СКЛЕПІ НА ДУЖЕ ДОГІДНИХ І ЛЕГКИХ УСЛІВЯХ. МАЄМО ТАКОЖ ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОТ ДЛЯ ПІЯНОЛЬ.

ФОНОҐРАФИ ВСІХ МОДЕЛІВ І ВИРОБІВ

Вибір великий, кождий може вибрати що хоче. Купіть фоноґраф тепер, скористайте з наших дуже догідних і легких услівій.

ВСЕГО $1.00 ТИЖНЕВО

Нема другого склепу, в котрім зналиби так добре, що наші Українці люблять і хотять.

БІЛЬШИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ І ДРУГИХ РЕКОРДІВ

Замовлення висилаємо почтою як також рекорди за посліплатою до всіх міст Злуч. Держав. Пишіть по наш безплатний катальоґ.

EUROPEAN PIANO & PHONOGRAPH COMPANY,

10th STREET & AVENUE "A", NEW YORK, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

ДР. ЮЛІЯН ЧУПКА,

український адвокат в Филаделфії, помер дня 8. мая 1923 о годині 2. по півночі, в 60-тім році життя.

Покійний громадянин належав до перших піонірів української еміграції в Америці, хоч його імя не звязане з ніякими подіями. Зазнавши великих злиднів в самих початках свого приїзду до Америки, став по якімось часі адвокатом у місті Вилксбері, Па., а відтак спонукою бл. п. епископа Сотера перенісся до Филаделфії на становище діецезального адвоката. Там ніколи не відмовлявся від ніякого громадянського діла, не щадив гроша на народні цілі, хоч із за підірваного здоровля не брав діяльної участи в народному життю. Небіщик звісний з того, що видав гумористичні оповідання п. н. „Образки з Америки", де змальовав перші роки свого бурлацького життя, коли ще про Українців майже не було чути в Америці. Покійний належав до типу тихих, спокійних та роботящих людий і відзначався дуже товариською та жартобливою вдачою. Через те зискав загальну симпатію усіх, що його знали.

\- - -

О. Михайло Вальницький, крилошанин станиславівської капітули і ректор духовної семінарії в Станиславові, помер дня 8. ц. м. в 64. році життя і 40 році священства. Покійний був парохом Кобак, косівського повіту, а від р. 1911. капітульним крилошанином в Станиславові, де всею душею віддавався церковним справам, а головно вихованню питомців духовної семінарії. В політичному життю не брав діяльної участи, але був рішучим українським державником і самостійником. Похорони відбулися в Станиславові дня 11. ц. м. при великому здвизі народу і з участю численного духовенства під проводом еп. Григорія Хомишина. — Покійний полишив шестеро дітей, а саме: о. Івана, пароха в Коцюбинцях, д-ра Омеляна в Празі, відомого діяча т. зв. русского табору, Кирила, редактора „Жизн-і" у Львові, о. Юліяна, кат. в Станиславові, Мелянію, урядн. банку в Празі і о. Льва, монаха-редемпториста в Бельгії. В. И. П.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

НАЙЛУЧШІ ЦИГАРЕТКИ

CUNARD

ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ В 12 ДНЯХ

на найвоспішнійших у світі кораблях відізджаючих кождого вівтірка.

БЕРЕНҐАРІЯ, АКВІТАНІЯ МАВРЕТАНІЯ

(Через Савтгамптон)

Також з Ню Йорку до Ливерпул

Всім пасажирам третої кляси відпоручаються осібні каюти. Вигода, чистота і знаменитий харч.

ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ

пересилаються і виплачуються в американських долярах

ЧЕРЕЗ ГОСБАНК

За дальшими інформаціями звертайтеся до Вашого місцевого агента або до

CUNARD LINE, 25 Broadway New York

ПРИХОДІТЬ ДО БРІДЖПОРТ

Здорова сторона, близько висли, гарне суспільне життє, кошта життеві уміркованi, людяне обходжение у фабриках.

МУЩИНИ И ЖЕНЩИНИ

Здорові тілом, охочих мущин потрібні до Casting Shop, Rolling Mill і подібних робіт. Потрібно кілька женщин до легкої роботи на електричних і ніжних пресах.

Платня і робітничі услівя добрі. Нагода до промоції.

Пишіть або приходіть особисто.

E. O. BERG

BRIDGEPORT BRASS CO.

BRIDGEPORT, CONN.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

Зах. Т-ва „Української Молодіжи" в Нюварку

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-го МАЯ 1923

в Робітничій Галі на Beacon Street, Newark, N. J.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ:

Часть I.

1. Вулиця, Ф. Колесси .... Хор спів. т-ва Боян
2. Розжалобилася душа моя, сопранове сольо .... Оля Тимкевич
3. Заповіт Т. Шевченка, деклямація .... Мих. Олійник з Пасейку
4. Scene de Ballet, Ch. de Beriot, скрипкове сольо ......М. Тимкевич
5. Веснівка, сопранове сольо .... Стефанія Тимкевич
6. Україна, муз. Давидовського .... Хор спів. т-ва Боян

Часть II.

1. Чорною хмарою Діброва, дует, Стефанія Тимкевич, сопран, Іван Хованець, тенор.
2. Пяно-сольо .... Анна Руда
3. „Гамерицький Бойсик", діялог... Тимко Слободян і Дмитро Мелех.
4. Зазуля, сопр. сольо. . Оля Тимкевич
5. Гумореска, муз. Ант. Дворака, скрипкове сольо ...... М. Тимкевич
6. Кобза, муз. Давидовського .... Хор спів. т-ва Боян

Діріґент Т. Каськів.

Початок о годині 6.30 вечером.

Вп. Громадянство! Т-во „Української Молодіжи" влаштовує цей концерт в бенефіт Олі Тимкевичівні. Весь дохід піде на заплачення лекцій співу в консерваторії, в якій молоденька Оля почала учитись. Молоду співачку після осуду учителів консерваторії, жде велика будучність. Талановиті люде у нашім народі, рідкість, тому спомагаймо тих, що маємо. Коли не подбаємо про них — вони пропадуть. Поможіть цій дівчині розвинути свої здібности, а колись вона свому народові принесе честь. На цей гарний концерт приходіть всі, приходіть громадно!

10-11 **Комітет Т-ва Укр. Молодіжи.**

NGL NORTH GERMAN LLOYD

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

для Ваших приятелів і родини на Україні через БРЕМЕН.

Уповномочена лінія українським урядом для еміґрантів

За тикетами і другими інформаціями пишіть до

NORTH GERMAN LLOYD

14-16 PEARL ST., NEW YORK

або до котрого небудь уповажненого аґента.

НА ВЕЛИКДЕНЬ ЯГІЛКИ

51 українських народніх пісень і забав на **Великдень, з розвідкою про походження ягілок і їх теперішній вигляд. Сторін 42. Львів, 1922.**

Можна дістати в книгарні „Свободи", 83 Grand Street, Jersey City, N. J., за 20 центів за примірник з пересилкою.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ЖИВИЙ НЕБІЖЧИК

(Оповідання з початку 16-сотих років)

(Продовженне).

(22)

Прийшов ротмістр з кількома драґунами. Костя витягли і понесли до замку. Піп пішов з ними. Під баштою ротмістр заступив йому дорогу.

— Ви чого сюди? — спитав остро.

— У мене діло до пана й пані.

— Не бачите, кого і якого несемо?! Тепер їм не буде в голові балакати з вами.

— Попа не впустити до замку! — крикнув до драґунів і пішов за людьми, лишаючи попа перед баштою. Раненого поклали в першій комнаті замкового мешкання.

— Маєте найліпший доказ, що замок окружений опришками, — ротмістр промовив до Стаха Верницького. — Виймити стрілу, чи полишити аж до приїзду лікаря.

— Виймити! — простогнав ранений, розплющивши очи.

— Прижмуріть очи і затисніть зуби! — сказав ротмістр.

Вхопив обережно кінець стріли і поволи тягнув. Ранений ані скривився.

Всі гадали, що ранений вже віддає духа. Його очи, вппялені в стрілу, котру ротмістр ще держав в руці, троха на верх не вилізли. Лице викривил пекольний жах.

— Боже! — вистогнав. — Караєш мене моєю власною стрілою? Тою, від котрої погиб Стефан Серницький...

Стах вихопив стрілу з руки ротмістра. Став їй пильно приглядатися і поблід.

— Тату, то наша стріла! — крикнув. — Опришок, що вас пострілив, з нашого села. Хтось що мав приступ до двора, вкрав ту стрілу... Або має в дворі спільника.

— Плетеш дурниці...

— Не дурниці, тату... Пізнаю дуже добре. Сю закалу при насаді. І вістре пізнаю. Сю стрілу я сам острив, два дни перед наскоком опришків на Юрка і Степана. Тямлю ще й те, що пару днів після того, коли я хотів пійти з луком до ліса і не знайшов сеї стріли, сказав вам, що стріли треба ховати ліпше, бо сю, що я виострив для себе, мабуть хтось вкрав.

— Кинь стрілу і приклич попа, бо вже дусить мене!

— Попа, чи ксендза?

— На кого скорше попадете.

— Перед хвилею піп був під баштою, — сказав ротмістр. — Може ще стоїть там і благає драґунів, щоби його впустили до замку.

— Його не пускають? — спитав Стах.

— Така була воля вашого батька.

Ротмістр вийшов дати приказ, щоби впустили попа. Стах пішов до спальні, де Ганууська сиділа з дитиною. Няньки не було, бо коли Ганууська зібралась була в дорогу до Стрілич, відіслала няньку до пекарні і ще назад не позвала її.

— Чи ти знаєш, що з батьком сталося? — Стах спитав її.

— Я почула гамір і метушню. Заглянула крізь двері до першої комнати. Саме тоді принесли твого тата. Я побачила стрілу в груди і... назад втікла сюди... Хто се зробив? Чи рана тяжка?

— Рана, як рана. Але тата запізно знайшли і забогато крови витекло. Тимто й, міркую, стан безнадійний. Але я стрілу пізнав. То стріла, котру купив тато і я виострив... Не знаю, чи тато в горячці говорив, чи на ділі таки щось є. Тато сказав, що від тої стріли погиб Стефан... Як се правда, то хиба бачив її в груди Стефана і пізнав... Але чому сего тоді не сказав?... Виходило би, що Ґречан, котрий вбив Стефка, вкрав сю стрілу у нас.

Ганууська, котра від Юрка знала, хто устроїв наскок, здогадалася, яким способом стріла дісталася до рук Ґречана.

— Може вкрав, а може й ні, — сказала. — Може...

— Я післав по попа. Мабуть вже прийшов. Як тато висповідаєся, прийди. Годиться попращати його. Він для тебе все був такий добрий.

Очи Ганууськи спалахнули огнем. Затисла пястуки. Хотіла про сю доброту сказати щось, але слова, які тислися на язик, проковтнула. Мужови сказала лиш тільки, щоби, як скінчиться сповідь, прислав по неї.

Стах відійшов і по хвили вернув назад.

— Вже по сповіди. Чудна була сповідь. Коли піп надійшов, ми всі хотіли вийти. Але батько рукою дав знак, щоби ми лишилися.

— „Чи ти, попе, знаєш мої головні гріхи?" спитав тато. „Ті, що грішника ведуть до пекла, як піп не розгрішить його?"

— „Знаю", відповів піп.

— „То мені вже нічого сповідатися, бо нічого нового не скажу тобі. Се, що сам знаєш, прийми за мою щиру сповідь".

— Така була сповідь тата. Коли піп помолився, сказав мені, що хоче побалакати з тобою, щось переказати від нади. Вийди до него.

Ганууська поблідла.

— Мабуть прийшов по мене, — подумала. — Як мені тепер вийти з двора, ще й з дитиною? В замку і в лісі під замком крутиться тільки драґунів і гайдуків...

Тремчучи цілим тілом, вийшла, лишаючи дитину саму. Піп дожидав її в сінех.

— Ви по мене? — спитала.

— Годі! Драґуни обступили замок. Я з иншим приказом до вас, але мабуть вже запізно. Ваш муж переказує вам, що всьо буде добре, як ви зараз підете з дитиною до хатньої каплиці і там запретеся.

— На що се?

— На що, не скажу, бо й він не сказав мені. Запізно буде мабуть тому, бо він казав зараз, а від тої пори минули які дві години. Я припізнився, бо на приказ ротмістра драґуни не впустили мене до замку. Впустили що лиш тепер. Ідіть, не гаючися до каплиці, ще може не буде запізно. Возьміть з собою дитину і запріться... Живо!

Ганууська пустилася бігцем назад. Вбігла до спальні і... станула мов у землю вкопаний бовдур. Ліжочко, на котрім полишила була сплячу дитину, було порожне. Озирнулася по комнаті, дитини нема.

— Хиба яким чудом злізло з ліжка, — подумала, — і пішло до каплиці?... Двері відхилені.

Каплиця була сусідна, послідна в мешканню комната. Вступила до каплиці... Порожна.

— Може хто взяв і заніс до вмираючого?... Щоби той Каїн напятнував дитину Юдиним цілунком?... Не позволю!

Вернула до комнати, де лежав недужий. Але й тут дитини не було.

— Може тоді, коли я говорила з попом, прийшла нянька і взяла дитину до пекарні? Занята розговором з попом, я могла не помітити, що нянька двічи пройшла попри мене: туди сама, назад з дитиною.

Побігла до пекарні. Нанька сиділа під вікном і спокійно теребила бульбу.

— Ти тепер не була у мене в хаті? — Ганууська спитала.

— Від тої пори, коли ви відіслали мене, збираючися в дорогу до Стрілич, я з пекарні не виходила.

— Андрійко пропав!

У Ганууськи раптом виринула думка, чи батько її другого мужа, вже лежачи на смертній постели, не спрятав руками своїх посіпаків дитину Юрка на те, щоби її відумерщина дісталася дітям її другого мужа, його сина... як які будуть. Метнулася до башти.

— Не вийшов хто з малою дитиною? — спитала вартових.

— Взагалі ніхто не вийшов, бо ми нікого не випускаємо.

— Не брешете?

— Не брешуть, пані, — відповів за драґунів її слуга, котрого вірність була безсумнівна. — Бачучи, що все те якась напасть, я стою тут від першої хвилі, відколи прийшли ті непрошені гості.

— Позви ще кількох наших гайдуків і не випусти з замку нікого, хоч би вам прийшлося з тими драґунами розправитися криваво. Хиба допевнитеся, що за пазухою не має дитини. З хати щез мій Андрійко.

— Не вже?!

Ганууська побігла назад до хати. На порозі зустрілася з попом, котрий вже пустивсь був вертати домів.

— Ви чому не в каплици? — спитав.

— Або нещасте сталося, або у мене не всі дома, — відповіла. — Я пішла по дитину, щоби, як се ви мені сказали, запертися в каплици. Не зробила сего, бо дитини нема... Пропала... Нема в мешканню, нема в пекарни з нянькою, з замку ніхто не виніс.

— Може в мешканню залізло в яку закутину?

— Нема. Я перетрусила всю хату.

Піп призадумався.

— Дитина пропала зі спальні? — спитав.

— Або зі спальні, або як вилізла з ліжка з припираючої до спальні в каплиці.

— Чи зі спальні або з каплиці є який тайний вихід?

— Не скажу. Муж ніколи не згадував мені, щоби щось таке було.

— Вікна зачинені?

— Зачинені... Вони так високо, що дитина ніяк не вилізла би.

— Гм... Треба ще раз перетрусити цілу хату. Може влізло до якої скрині, до шафи?... Як не знайдеся, то мій розум каже мені потішити вас. Як дитини нема в хаті, і як її справді ніхто не виніс виходом крізь башту, то ваш син в руках свого батька...

— Що ви?!

Піп відскочив, бо Ганууська вхопила його руку і поцілувала.

— Чи, як би я тепер вихопилася з замку, ще могла би зійтися з Юрком?... Хоч би в Стріличах?

(Дальше буде).

УВАГА! НЮЙОРЧАНЕ! УВАГА!

НЮЙОРСЬКИЙ КОМІТЕТ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ РІДНІЙ ШКОЛІ В САСОВІ УРЯДЖУЄ

В СУБОТУ, ДНЯ 12-ГО МАЙ 1923 РОКУ

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 217-219 Іст 6-та улиця, НЮ ЙОРК, Н. Й.

дві гарні штуки під назвою:

КУМ МІРОШНИК

— І —

СВАТАННЯ НА ВЕЧІРНИЦЯХ

Початок точно о годині 8-мій вечер.

ВСТУП $1.00, 75 і 50 центів (включаючи разом і вор-текс).

По представленню БАЛЬ. Комітет.

У В А Г А! НЮЙОРЧАНИ! У В А Г А!

Драматично-Співацький Кружок Українського Робітничого Тов. ім. М. Драгоманова виставить

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО МАЯ 1923

історичну драму з запоріжського життя під назвою:

АНТОСЬ ДУКАТ

в 5-ох діях а 6-ти відслонах, Павла Барвінського

в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

Початок точно о годині 7.30 вечер. ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.

В день вистави тікета І-ряді $1.00; ІІ-ряді 75 центів.

French Line

ПОСПІШНА ІЗДА НА І З УКРАЇНИ

France May 23; La Savoie June 2

Paris June 6; Lafayette June 23

По всі дальші інформації голосіться до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії

19 STATE ST., NEW YORK CITY

УСУНІТЬ БІЛЬ

Боляче плече, стягнені мушкули, звихнені части тіла, те все є сполучене з БОЛЕМ. Однак натріть трошки

PAIN-EXPELLER-ОМ

болячі місця а біль скоро зникне. **Pain-Expeller і біль суть смертельні вороги.** Купіть бутельку у Вашого аптикаря днесь, 35 і 70 центів. Впевністься що наша торговельна марка АНКОР є на пачці. Не беріть імітацій.

F. Ad. Richter & Co., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK

СТЕФАН І. ЄВУСЯК

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева.

Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:

77 Morris St., Jersey City, N.J.

Tel. Montgomery 1745

45 Prospect Av., Bayonne, N.J.

Telephone 540

ВІДБУДОВА

В СТАРІМ КРАЮ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ

Ваші рідні окидають на Вашу поміч з Америки.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ

в долярах почтою і телеграфічно за низьку оплату і виплачуємо долярами в місце замешкання адресата.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручуємо свої услуги в справах: повороту до краю і приїзду в Америку; вироблення паспортів і афідевітів та полагоджуємо справи нотаріяльні.

Голосіть ся особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4th ST. NEW YORK

ПО ПРИЧИНІ ВИЇЗДУ

продається 120 акрова фарма (80 акрів управної землі з 40 акрів грубого ліса), дім на 9 кімнат, стодола, стайня, 2 курника, хлів на безроги, 7 коров, 2 коні, 150 курий, 4 безроги, 3 гуски, голуби, ріка в своїм лісі, нові господарські машини, три милі від стації Saratoga Spring, N. Y. Ціна $6,000, готівки потреба $2,500. Дальших пояснень удїлить 11,14,17

МЕТОДІЙ ПОСАЦЬКИЙ,
505 West 147th St., New York City

ПОТРІБНО 100 ФАМИЛІЙ

котрі думають про власний дім з двома або більше акрами землі (карц до Plainfield і Newark переїздять через землю) в Bound Brook, N.J. 15 мінут ходу до великих фабрик де кождий член родини може дістати заняття. $100 вкладу або більше. Пишіть або приходіть: Builder, 126 Liberty St., Room 305, New York City, Dept. 9.

ПОТРІБНО КІЛЬКА СОТ ФАМІЛІЙ

ДО РОБОТИ НА ФАРМАХ В СТЕЙТІ МІШІҐЕН ПРИ ЦУКРОВИХ БУРАКАХ

Сего року платимо $23 від акра, даємо безплатне помешкание і харч, платимо дорогу за Вас і Вашу родину аж на місце роботи. 09-11

Пишіть, подаючи кілько є Вас в родині і як старі Ваші діти та чи працювалисьте вже колись при буряках.

HENRY SMETANA
of OWOSSO SUGAR CO.,
Employment Dept.
OWOSSO, MICH.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG-AMERICAN LINE

Найкоротша дорога до всіх частей
УКРАЇНИ

Кораблі відходять тижнево, з Доку 86, North River, при 46-ій ул. в полудне.

Кабіни з 2 і 4 і 6 ліжками на всіх кораблях. Великі салі, вигідні промінади спацерові, вибране харчування, в 3 класі. Кораблі „Mount Clay", „Hansa", „Bayern", „Mount Carroll" і „Thuringia" мають також свої кабіни.

Нові трипаробові кораблі „Resolute", „Reliance" і „Albert Ballin" перевозять 1, 2 і 3-ої класи пасажирів.

UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York
або до місцевих агентів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СІЛЬСЬКІ УЧИТЕЛІ НА УКРАЇНІ

В київському дневнику „Більшовик" з 1. березня, 1923, читаємо таку допись:

Кождому відомо, що у нас на селах і в містах учительство перебувало в дуже кепському матеріяльному становищу.

Але відомо, також, що до цього часу не краще жилося й робітникам на фабриках та заводах, котрі стоять на сторожі радянської влади.

Не ліпше живеться ще й зараз співробітникам деяких радянських установ.

Але-ж у робітника більшости установ можна знайти цілковиту прихильність до радянської влади, **чого в більшости не помічається з боку учителів.** В деяких установах провадилась і провадиться чистка і усунення непевного елементу, чого не робиться у відношенню учителів.

Звертаючи увагу на велике значіння виховання шкільної молоді, міцного кадру освічених в пролетарському дусі громадян, необхідно, перешовши до мирного будівництва, перебудувати і наших шкільних наставників.

Беручи приклад із шкіл Баришовської волости, що на мою думку трапляється і по других місцях, єсть такі села, де учитель увійшовши в ролю господаря (навіть куркулився) цілком забув за школу і користується учительською назвою яко ширмою, котра дає йому деякі полекшення що-до податків.

Батьки-ж дітей, бачучи таку прихильність учителя до школи, **віддають своїх дітий до приватної школи попа де, мовляв, він буде учити і закону божого. В декотрих школах сидять учителі з місцевих куркулів** (що можна бачити в Баришовській соціяльно економічній школі) від яких, коли злизенько приставити носа, так і тхне **батьком Петлюрою.**

Але цього одверто казати не можна, бо вони єств члени профсоюзу і, навіть мають членські картки. Можна ще й такого нащупать, що його синочок ненароком попав у повстанком.

Трапляються і елеем помазані попівські синки, котрі тільки й мріють за навчання закону божого.

Ріжні, мовляв, трапляються.

СПРАВА СПРОВАДЖЕННЯ РОДИН З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Даємо безплатну пораду як спровадити Вашу родину до Америки. Як не спровадимо, вернемо гроші до 2 місяців.
Продаємо шифкарти на всі корабельні лінії.
Вертаючим до краю даємо осібні каюти.
Висилаємо доляри до краю під гарантією.
За совісну обслугу ручимо.

Управителі Українського Еміграційного Бюра:
К. Багрій і В. Гапанович.
За інформаціями пишіть на адресу:
UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,
245 Court Street, Newark, N. J.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛІТЬ ГРОШІ МОНІ-ОРДЕРОМ, А МИ СЕЙЧАС, ВИШЛЕМО ВАМ ҐАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганне в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кропії на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до пороступ довгого волося	2.00
Вусоріст до пороступ довгих вусів	1.00
Пілюли від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенції	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік проти болю в горлі	2.00

КРІМ ВСІХ ТИХ ЛІКІВ, ЩО ТУТ ПОДАЄМО, МАЄМО ВСЯКІ ДРУГІ ЛІКИ ПРОТИ ВСІХ ХРОНІЧНИХ І ЗАДАВЛЕНИХ ХОРІБ. ЗА ВСІ ЛІКИ ДАЄМО ПОВНУ НАШУ ҐВАРАНЦІЮ. ПИШІТЬ ПО КАТАЛЬОҐ.

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУ ХРОНІЧНУ ХОРОБУ ПРИЙДІТЬ СЕЙЧАС ДО НАС А НАШІ ДОКТОРИ ВИЛІЧАТЬ ВАС ЯКНАЙСКОРШЕ З ҐАРАНЦІЄЮ, ПОРАДА БЕЗПЛАТНО. ЇЗДА З НЮ ЙОРКУ ДО НАС БЕРЕ ЛИШЕНЬ ПІВ ГОДИНИ.

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АҐЕНТ і НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ і З КРАЮ
(Ціна стисло Компанійна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Гроший до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною гарантією.)
СОВІСНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довіря серед громадян Українців по всіх стейтах Зл-Держав.
По близші інформації звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

БОРОТЬБА З БАНДИТАМИ В ПОЛЬЩІ

Оноді повідомлено повітову команду польської державної поліції в Кросні, що в селі Бялобжеґі, в забудуваннях Павлини Гойнар укриваються бандити. Коли поліційна патруля наблизилася до вказаного місця, укриті під кришою хліва бандити засипали її револьверовими стрілами. Почалася правильна облога, протягом якої вистрілено понад дві сотні набоїв в обох сторін. По чотирьох годинах перестрілки стріли з під криші вмовкли. Осторожна поліція, яка закликала собі до помочі ще й огневу сторожу, приступила до розібрання криші. По розібранню криші найдено під нею трупи двох бандитів, а саме Фльоріяна Руского і Іґнаца Жулкоса — обох з Кросна. Обох пошукувала поліція як небезпечних злодіїв і розбишак. При вбитих найдено два револьвери і кількадесять ще не вистрілених набоїв. Жертвою облоги впала ні в чому непричасна свиня, яку поцілила немилосер куля польського жандарма.

ГАЛИЦЬКА НАФТА І ПОЛІТИКА

Віліям Е. Неш, спеціяльний кореспондент дневника Шікаґо Дейлі Нюс, в телеграмі зі Львова з датою 25 квітня, відкриває рубчик заслони, якою було закрите рішення ради амбасадорів в справі Галичини. Неш каже, що Англія не лакомилася на галицьку нафту, бо переконала ся, що добування нафти в Галичині є надто коштовне. Аби вивертіти свіжу керницю нафти в Галичині, коштує нині $100,000, бо треба вертіти милю або й більше. Нафтові керниці в околиці Борислава є вже на вичерпанню і треба копати нові керниці між Східницею і Коломиєю. Беручи се на увагу, Англія мала погодитися з Францією в той спосіб, що зреклася своїх прав до нафти в Галичині а Франція зреклася прав до нафти в Мезопотамії (Мосуль).

В. Білинський.

В ПОВОРОТІ НА БАТЬКІВЩИНУ.

Поки чекав транспорт на відповідь, з товаришем ще раз став я хлопотати в коменданта, чи не принявби нас в список репатріянтів. Сказав, що не від його це залежить, але від місцевого „Ревевуака". Казав йти туди. На наше нещастя там заявили, що доповнюючий список репатрієнтів до нашого ешалону, вже замкнений, і мусимо чекати другого транспорту. Тут побачив я кілька цивільних, чоловіків і жінок, що їхали разом з нами, а як тепер виявилося, теж „зайцем", і старалися так як ми, дістатися до списку ешалону. Їм теж відмовлено. Їхати „зайцем" далі, боялися ми особистої контролі, яку буцімто кожен переходив в здолбуново при польсько-більшевицькій комісії. Як пізніше показалося, сміло можна було їхати далі, бо ніякої контролі в здолбуново не було, за вимком річей в таможни.

Один з неприйнятих, варшавський поляк, інжінер з жінкою, запропонував „хоробрим" йти з ним лісами до Острога, який є в польських руках. Обіцяв дістати в Шепетівці провідника, який провівби тайними стежками в лісі до самого містечка. До його зголосилося кількох його земляків і землячок. Як я опісля в Рівному від його самого довідався, булиб прийшли щасливо, колиб не хімери жінок. Цим останнім забаглося чаю і ціла компанія в 8 душ, вступила вечірком в село. Напилися тут чаю, але при ярко засвіченій лямпі. Мимо проходяча більшевицька патруля з двох жовнірів, помітила через вікно „якихсь панів" і з цікавости заглянула в хату. Заставши їх, зробили спершу жовніри гостру міну. Провірили документи і заявили, що всіх арештують. По секретній одначе балачці з провідником, зажадали по 2000 марок польських від особи (сума, як на ті часи, коли фунт хліба коштував 30 мк. досить виська) і обіцяли зате „для безпеки" провести їх аж до польських вартівників. Рад не рад мусіли всі згодитися і викинути в гурті 16.000 мк. При тому провідник взяв за провід 4.000 мк.

Я, не маючи при собі багато гроша (за 60.000 совітських рублів дістав я 1000 мк. пол.) постановив був з двома згаданими товаришами, йти пішки лісами аж до Тернополя. Дорогу вказував нам один галицький дядько, що торгував при стації хлібом. Він сам, як казав, ходить раз в місяць в Тернопільщину досвоеї родини. „Дорога безпечна" — впевнював він — „і ніде ніхто Вас не зачепить. Йдіть тільки тими селами, які я Вам вкажу". Ризиковний це був плян але зваживши, що „вовка боїться в ліс не ходить", рішилися ми були на цю дорогу. Хтось радив нам їхати зелезницею через Проскурів до Волочиск і тут вже пробиратися. Пізніше одначе довідався я, що це булоб найгірше, бо в тих сторонах, степових, з всіх боків відкритих, найлекше було можна попасти в руки вартівників.

В часі наших клопотів, міркувань і душевної томливої непевности на тему, що робить з собою, яким шляхом є найлекше пробратися на ту сторону, не знали ми, не прийняті в список ешалону, що щастя наше за плечима сміється з нашої журби.

А саме на три дні перед від'їздом транспорту, приїхала з Київа „тройка" з „Особого Отдела" для приспішення евакуації. Перед обідом були ми в одного з тої тройки і цей не приняв нас до транспорту, висилаючи у Київ. Зате по полудни другий член приняв до транспорту всіх тих, що мали посвідку від „Галоркома". Було нас таких вісім. Негайно вписав нас комендант до списку ешалону — і спав нам камінь з пліч.

Тогож дня з кількома стрільцями ходив я на звідини Шепетівки. Було це маленьке, сховане поміж лісами, містечко, яких багато в нашій Галичині. Не одмінний атрибут такого містечка — жидівський елемент — був тут представлений сильно. Велика церква, школа, якась непрацююча фабрика, кілька камениць в центрі — це і все, що кинулося нам в вічі. З західньої сторони був гарний ставок, а біля його на торбку виднів „косьцюлек", символ „польскосьці на кресах".

Гарною теж була улиця, що вела зі стації до містечка. Уютні, зграбні, в тінях густих і листових і шпилькових дерев, домики, деревляні а инколи муровані, роскладені по обох боках улиці, манили до себе на сталий побут.

Згадати треба, що Шепетівка це вузлова стація, з якої розходяться шляхи на захід (здолбуново), схід (Бердичів) і полудне (Проскурів. Замітне воно є ще великими складами дерева, вирубаного і очищеного, звідки транспортували його в глуб України.

В часі нашої стоєнки випали зелені свята. Разом з кількома стрільцями вибрався я доноблизького західнього села, до церкви. Тут познайомився з селянами і розговорився з ними на тему дня. Нарікали на злі часи. Найбільше винувати ли більшевиків. Нарікали теж на Петлюру, що прогнав гетьмана. Казали, що за гетьмана все було таньше і можна було дістати. А зараз хоч пропадай. Поляків лаяли за нахбство, з яким поводилися їдучи з Петлюрою на Київ. Жаліли за Центральною Радою і гетьманом. Добрим словом згадували теж короткі часи Директорії. Каялися, що повірили колись масним обіцянкам комуністів. За більшевицькі гроші нічого не продавали. Охотно брали „царські" „керенки", „ґривни" і польські марки. Останні потрібні їм були до кордонної торговлі. Торговля така; мимо строгих заборон комуністів, велася інтензивно. Давала великі зиски. Торгувала багато, хто тільки почувався на силах. Бачив я одну жінку, яка везла з Польщі 2 кд. сахарини. Їхала в Одесу, де сподівалася за свій товар гарного зарібку. Була селянкою. Кордон перейшла тайними стежками. Приватна ця торговля — контрабанда була великим ризиком, бо зловивши такого „спекулянта" чрезвичайка довший час мучила, а навіть инколи убивала.

(Конець буде).

ПАТЕНТИ

Даром пішлемо нашу прегарно ілюстровану патентову підручник. Пишіть по него днесь по українськи.

В справах запатентовання винаходів і продажі патентів звертайтеся з довірям до скорих і уштивих патентових адвокатів на адрес:

A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

в гарній околиці близько Ню Йорку. Нові доми на легкі місячні сплати. 3 руми $1350 — $300 готівкою; 4 руми $1575 — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і штори на місци. Пишіть або зайдіть до:

ГРИГОРАК І МЕЦКА.
520 E. 6th Street, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 170 акрів, дім на 10 кімнат і 6 других забудовань, 13 дійних коров, 5 ялівок, 2 коні, 400 кур, 600 курчат, 15 качок, вся машинерія, недалеко міста, школа при фармі. Ціна $4400, готівкою $1500. — Фарма 79 акрів, дім на 9 кімнат, 4 других забудовань, 4 корови, 2 коні, 200 кур, 500 курчат, машинерія, миля до міста, школа при фармі. Ціна $2000, готівкою $900. Голоситися до: Adam Mikrutt, 103½ St. Marks Pl., Іст 8-ма ул., коло 1-ої Евн, New York City. 09-34

НА ПРОДАЖ ФАРМА, 4 акри чистої землі, дім на 8 кімнат, 2 корови, кінь, 100 курий, 3 курники, 3 вози, 1 боґа, фармерські апаряди, на стейтовій дорозі коло фабрики, 5 мінут ходу до стації. Продається без аґентів і по причині що в мене є 2 фарми. Ціна $3500. Голоситись до: N. Eminsky, R. F. D. 1, Baltic, Conn. 11-14

СТАРШИЙ ЧОЛОВІК мусить продати свою фарму 302 акрів землі, 165 акрів орного поля а решта пасовиско і грубий ліс, річка і озеро на фармі, великий сад, дім на 12 кімнат, вода, ванна і телефон в хаті, та другі урядження, дім в гарнім положенню, велика стодола для коров і 6 других будинків, ледівня, 30 дійних коров, 3 коні, 10 безрог, гуси, 200 курий, всі вози і машинерія потрібна на великій фармі, 1 миля до великого міста. Ціна $12.500, готівкою $3.500 а решта на легкі сплати. — Фарма 70 акрів, дім на 7 кімнат і 5 других забудовань, 2 корови, 1 кінь, 100 курий, вози і машинерія, річка на фармі, сад, близько міста. Ціна $2.200, готівкою $1000. 11-16

M. PISARKO,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Фарма в нюйорськім стейті, 116 акрів, в самім містечку. Дім з 8 кімнатами і штором зараз коло школи. 40 акрів виробленої землі, 25 ліса добірного дерева, проче пасовиско; 3 корови, 1 кінь, 100 курий, 4 свиний. Через фарму переплиає потік. Ціна 2.000 дол., готівкою 1500 дол.

Фарма, 100 акрів чистої орної землі з малим лісом добірного дерева. Дім з 10 кімнатами, 15 мінут ходу від стації. Вода є в домі і в всіх будинках. Всі будинки нові. Є вся потрібна машинерія. Є 8 коров, 2 коний, 100 курий. Фарма мусить бути продала задля незгоди партнерів. Ціна 4200 долярів, готівкою 2500 дол. 99—

Ukrainian Business Exchange,
245 Court Street, Newark, N. J.
Phone: Market 3541.

ПО ПРИЧИНІ СТАРОСТИ продаю свою засіяну фарму 120 акрів, 80 акрів доброї чорної урожайної землі а решта пасовиско і грубий ліс, великий сад, річка і озеро на 4 акрах коло хати, богато риби, новий дім з 12 кімнат і 6 других будинків, всі будинки в добрім стані, 15 коров, 1 бик, 2 коні, 200 курий і вся машинерія потрібна на великій фармі, 2 милі до великого міста, школа при фармі. Ціна $7.500, готівкою $2,000 а решта на малі сплати.

PETER OWDY,
194 Avenue A, близько 12-ої улиці.
New York City
11-16

ФАРМА! ФАРМА! ФАРМА!

З причини старости і хороби господаря, спродається тано фарма: 90 акрів урожайної землі, з котрої 25 акрів доброго пасовиска, 15 грубого і папірного ліса, 50 акрів під засів 1 сінокос. На фармі знаходиться дві керниці і дві річки перепливає через цілу фарму. Знаходиться молодий сад з 150 овочевих дерев і 27 цукроших. Гарний дім з 9 кімнат, з цементованою пивницею, з „форнес" огрівательом, з карбоновим світлом, з телефоном і водою. Велика добра стодола підмурована, дві майже нові шопи, гарадж і курник. Всі будинки в добрім порядку, знаряжені властивим газовим світлом і громозводами. Додається до фарми 2 великі молоді коні, один бик, 10 зареґістрованих дійних коров, один 2-річний жеребец, 4 телят, одна ялівка, 2 вівці, 6 качок, 5 гусей, 2 індики, 50 штук кур, 5 безрог, також масина для сіяння, 19 бушлів вівса, 4 бушлів гречки, 5 бушл. ячменю, кукуруза, клевір, „алфалфа" картофлі, капуста і т. п. Вози великі і малі, сані, двох сортів упряжі на коні, брички, велика піч кухенна, грамофон, гарні домові річи з трох кімнат і з 1918 р. Форд автомобіль. Машини для сіянь, садження і копання картофлі, малий газоліновий двигатель о трох конях сили, з станком і пилою. Жниварка, косярка, грабарка, віялка, січкарня і всі майже нові рільничі машини. Ціна сеї фарми 4.600 дол., готовими грішми тілько 1.200 дол. а решта на сплату не меньше як по 100 долярів в рік і 5 процент. Добра нагода купити фарму за таню ціну. Фарма знаходиться три милі від великого фабричного міста, одну і три четвертих милі від малого міста, одну милю від колійової стації, пів милі до молочної фабрики, гладкої сошаної дороги і школа для дітей близько дому. Недалеко від фарми сусіди Українці. Пишіть або приїзджайте на адресу: 10-11

NIKOLAY MELNIKOFF,
44 Main Street, Remsen, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ дівчини або вдови не старшої 31 літ до домашнього заняття. Голоситися листовно до: H. D., 2260 Danforth, Hamtramck, Mich. 10-11

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ. Продається по причині иншого заняття. Продається дуже дешево. Голоситися під число 383 Henderson St., Jersey City, N. J. 10-12

ФОРНІЧІ з 4 румів дешево на продаж. Можна замешкати на місци. Два блоки до двох субвеїв. 326 Bergen St., Brooklyn, N. Y. (1 поверх на ліво). 06-11

НА ПРОДАЖ бучерня і ґросерня в добрім положенню, межи Українцями і Славянами. Продається по причині відїзду в друге місто. Добра нагода для Українця. Голоситися під число: 37 Prince St., Newark, N. J. 11-12

ХОЧУ КУПИТИ невеличку машину до писання „Typewriter" з українськими черенками. Хто таку маєби а хотів продати, нехай голоситься на адресу: Василь Станко, Juniata St., N. S. Pittsburgh, Pa. 10-11

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ НАШОГО ЧОЛОВІКА. Хата на 8 кімнат враз з 4 лотами, барна, 50 курий, гарний овочевий садок. Продається по причині иншого інтересу. Голоситись або писати до: 11-3 MRS. PARASKA TARBAY, Rahway, N. J.

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. T. J. HRYCEY CO., 329 S. 4th Street, PHILADELPHIA, PA.

ПОЗІР! WILLIAM LAZAREK, український детектив, котрий полагоджує справи по Злучених Державах і Канаді, подає до відомости, що буде уділяти всякі поради цілком дармо для своїх людий як в цивільних так карних справах. По інформації голоситися особисто до бюра від години 9. до 11. рано. Можна також писати за порадою, залучаючи 2 цнт. марку на відповідь. Адреса: 29 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

DR. M. SMITH, 16 EAST 7th STREET, NEW YORK. Tel. Orchard 6072. коло церкви св. Юрія. Говорить по українськи. Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітей. Наймодерніщі електричні апарати.

DR. G. BUKKI, 58 East 93rd Street, NEW YORK CITY. УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР. Лічить хорих, мущин як і женщин. Справляє неправильність носа, уха і лиця, усуває зморщення і т. и. Від 9. рано до 7. веч. в неділі і свята до 4. КНИЖОЧКА ДАРОМ.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА. Житомирського заведення породів і Київського заведення шпиталя. ПОРАДИ І ПОМІЧ. B. E. SHMULENSON, 271 E. Broadway, 5th Fl., New York. Tel. Orchard 8181.

АКУШЕРКА МАСАЖИСТКА. Американської школи і шпитальна практика. Порада і поміч. PAULINE H. KURESKO, 718 McCrenie St., Chester, Pa. Bell Phone 2171.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН. як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висипання, нервів, ревматизм, острі нервові і хроничні недуги. Порада даром. Dr. ZINS, 110 E. 16 ST., NEW YORK. Межи 4th Ave. і Irving Place. Години від 9 рано до 8 вечер. В неділі від 9 рано до 4 попол.

Український Лікар С. КАУФМАН. хронічні і внутрені слабости. 111 EAST 7th ST., NEW YORK. Приймає від 1 до 5.30 веч. Другий офіс в Асторія, Л. А. 488-6th AVENUE, ASTORIA, L. I. Приймання від 5.30 рано до 12 пол. Telephone: Astoria 2532

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ. спеціяліст з старого краю. Лічить недуги мущин і жінщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду. DR. B. HOHENBERG, 304—2nd AVENUE, межи 17-ою а 18-ою улицею. NEW YORK, N. Y. Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер. Телефон 1882 Stuyvesant